

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการเปลี่ยนแปลงของสังคมในโลกเป็นไปอย่างรวดเร็ว จากสังคมเกษตรกรรม ซึ่งเป็นคลื่นลูกที่หนึ่ง เปลี่ยนแปลงเป็น สังคมอุตสาหกรรม ที่เรียกว่า คลื่นลูกที่สอง และก้าวสู่ ยุคแห่งการเปลี่ยนแปลง ยุคสารสนเทศ เป็นพลังของคลื่นลูกที่สาม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ได้เข้ามาเปลี่ยนแปลงและพัฒนาอย่างรวดเร็ว จนทำให้โลกปัจจุบันแคบลงกลายเป็นหนึ่งเดียว การดำรงชีวิตของมนุษย์ในสังคมโลกใหม่จึงเปลี่ยนไป ด้วยระบบข้อมูลข่าวสารที่เป็นเครื่องมือ ในการตัดสินใจเรื่องต่าง ๆ โดยมีเทคโนโลยีเป็นตัวช่วยใ้รับข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็ว ที่เรียกว่า เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งประกอบด้วยเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีด้านการสื่อสาร ทอฟฟี่เลอร์ (Toffler.2539 : 5) ด้วยเหตุนี้เทคโนโลยีสารสนเทศจึงเป็นพลังที่สำคัญของโลก

ความเจริญก้าวหน้าด้านเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์ในปัจจุบัน ได้เข้ามามีบทบาทในทุก สาขาวิชาชีพ ตลอดจนระบบการศึกษา ทำให้เกิดสังคมยุคสารสนเทศ ที่มีสรรพสิ่งมากมายให้ เรียนรู้ได้ไม่รู้จักหมดสิ้น การเชื่อมโยงข้อมูลและสารสนเทศด้วยระบบเครือข่ายคอมพิวเตอร์ที่ใหญ่ ที่สุดในโลกคือ อินเทอร์เน็ต ได้รับความนิยมอย่างแพร่หลายและจะกลายเป็น ส่วนหนึ่งในการ ดำรงชีวิต อินเทอร์เน็ตได้ทำลายพรมแดนระหว่างประเทศ สร้างการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้กว้างขวาง กระจายไปทุกระดับ ทั้งในระบบและนอกระบบและตามอัธยาศัย มีบทบาทสำคัญของการเรียนรู้ ในรูปแบบใหม่ที่เรียกว่า การเรียนรู้ผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (e – Learning : electronic Learning) จัดเป็นนวัตกรรมทางการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงวิธีเรียนที่อยู่เดิม เป็นการเรียนที่ใช้เทคโนโลยี ที่ก้าวหน้า ในสถานการณ์การเรียนที่มีความหมายกว้างขวางมีความหมายรวมถึง โรงเรียน ออนไลน์ (Online) การเรียนทางไกล การเรียนผ่านเว็บ (Web Based Instruction) ห้องเรียน เสมือนจริง (Vertual classroom) เป็นต้น (บุปผชาติ ทัทสิกรณ 2544:7-15) .

อินเทอร์เน็ต เป็นเครื่องมือที่สำคัญอย่างหนึ่งในการปรับเปลี่ยนระบบการเรียนการสอน แบบเดิมมาเป็นสื่อที่เรียกว่า มัลติมีเดีย(Multimedia)หรือสื่อประสมมีความหลากหลายในการ บริการเช่น บริการไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ (e- Mail) การสนทนาบนออนไลน์ (Online Talk) บริการ สนทนาแลกเปลี่ยนข่าวสาร อภิปรายประเด็นต่างๆที่สนใจผ่านเครือข่าย(Newsgroup)บริการ สืบค้นข้อมูล เวิลด์ไวด์เว็บ(www.:World Wide Web) (วิชุดา รัตนเพียร.2542:29-35) จะเห็น

ได้ว่า อินเทอร์เน็ตเป็นเทคโนโลยี ที่มีศักยภาพในการทำงานสูง สามารถนำมาใช้ประโยชน์ให้กับ การจัดการเรียนการสอน จัดสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนให้เกิดการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มาตรา 8 ได้กำหนดให้การจัดการศึกษา เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชนและใน มาตรา 66 กล่าวว่า ผู้เรียนมีสิทธิได้รับการพัฒนาขีดความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อ การศึกษาในโอกาสแรกที่ทำได้ เพื่อให้มีความรู้และทักษะเพียงพอที่จะใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ,2545: 48)

ในโลกยุคโลกาภิวัตน์ ไม่มีทางเลือกอื่นที่ดีไปกว่าการพัฒนาเทคโนโลยีโดยเฉพาะ เทคโนโลยีคอมพิวเตอร์เพื่อการศึกษา ที่จะทำให้การจัดการศึกษาเป็นไปด้วยดี ตามประสงค์ (สุรชัย ลิกขาบัณฑิต 2545) การที่ผู้เรียนมีอิสระในการเรียนและมีทางเลือกด้วยการรู้จักนำ เทคโนโลยีมาใช้ในการเรียนการสอนทำให้พฤติกรรมของผู้เรียนจากการเรียนแบบตั้งรับ(Passive) ฟังฟังและการป้อนจากครูผู้สอนมาเป็นพฤติกรรมที่สอดคล้องกับการเรียนรู้ แบบผู้เรียนเป็น ศูนย์กลางทำให้ผู้เรียนเรียนรู้วิธีการเรียน (Learning how to learn) เป็นผู้เรียนที่กระตือรือร้น มีทักษะที่สามารถเลือกรับข้อมูลวิเคราะห์และสังเคราะห์ข้อมูลด้วยตนเอง ได้อย่างมีระบบ บทบาทของครูผู้สอนในการเรียนการสอนบนเครือข่ายก็ต้องเปลี่ยนไป สู่บทบาทที่เอื้อต่อการเรียน การสอน รู้จักจัดสรรทรัพยากร สร้างทักษะพื้นฐาน เป็นที่ปรึกษา (Consultant) เป็นผู้สนับสนุน (Facilitator) (ใจทิพย์ ณ สงขลา ,2542 :28-30) การจัดการเรียนการสอนการเรียนรู้ในปัจจุบัน จึงเป็นการเรียนรู้ที่แตกต่างจากอดีตอย่างสิ้นเชิง การให้ความรู้แบบเดิมอาจจะไม่เพียงพอสำหรับ การเตรียมตัวผู้เรียนในอนาคตที่ต้องเรียนรู้สิ่งที่เกิดขึ้นใหม่ ที่เรียกว่า New Knowledge และถ้า New Knowledge วางอยู่ทั่วโลกที่เรียกว่าเป็น World Knowledge คงไม่มีครูผู้สอนคนใดสอน ได้หมด เพราะความรู้เกิดใหม่อย่างรวดเร็ว จึงต้องศึกษาหาความรู้ในรูปแบบที่เรียกว่า การเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังนั้นการเรียนการสอนจึงไม่ควรยึดติดกับวิธีเดิมในขณะที่สิ่งใหม่ๆหรือ สิ่งที่กำลังพัฒนา ไปเร็วกว่าที่คาดคิดการเตรียมตัวในการนักเรียนเรียนวันนี้จึงต้องรู้ว่าแหล่งความรู้ ไม่ได้อยู่ที่โรงเรียนและครูอย่างเดียว ครูผู้สอนจึงต้องเปลี่ยนแปลงบทบาทใหม่และติดตาม เทคโนโลยีไปพร้อม ๆ กัน (ยืน ภู่วรรณ 2546)

โรงเรียนนครสวรรค์มีปรัชญาการศึกษาที่มุ่งเน้นเพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน ในสาระ วิชาต่าง ๆ ให้มีความเป็นเลิศทางวิชาการ การเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษาสาระประวัติศาสตร์

จึงมุ่งเน้นเนื้อหาสาระเป็นสำคัญ การนำเทคนิคการสอนที่เหมาะสมและ กิจกรรมสำคัญจึงมีน้อย ด้วยหลักสูตรสาระการเรียนรู้กลุ่มวิชาสังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ช่วงชั้นที่ 3 รายวิชา ส 33101 สาระประวัติศาสตร์ เรื่องประวัติศาสตร์ชาติไทย มีจุดมุ่งหมายให้ผู้เรียนมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับประวัติศาสตร์ที่เป็นเรื่องราวเกี่ยวกับพฤติกรรม ประสบการณ์ การสร้างสรรค์ ของมนุษย์และสังคมในแต่ละยุคสมัย โดยเฉพาะความเป็นเอกลักษณ์ของชนชาติไทย ที่เป็น รากเหง้าและวิวัฒนาการของชาติ เป็นพื้นฐานเชื่อมโยงให้เข้าใจสังคมไทยปัจจุบันให้ดีขึ้น การศึกษาวิชาประวัติศาสตร์ชาติไทยจึงมีความจำเป็น ต้องศึกษาอย่างมีความหมาย และพัฒนา ให้เป็นวิชาที่น่าสนใจ มิใช่มีข้อจำกัดแค่เพียงตำราและการบรรยาย ประกอบกับปัจจุบันการ พัฒนาอุปกรณ์การเรียนการสอนด้านคอมพิวเตอร์ของโรงเรียน มีส่วนสนับสนุนผู้เรียนในทุกระดับ

ดังนั้นการพัฒนาการเรียนการสอนโดยใช้เว็บ ในรายวิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย จึงเป็น ทางเลือกอีกมิติหนึ่งที่ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาผลของการพัฒนาการเรียนการสอนที่มีส่วนส่งเสริม และสนับสนุน ผู้เรียนให้มีวัฒนธรรมการเรียนรู้ที่ผู้เรียนกล้าแสดงความคิดเห็น มีทักษะการคิด วิเคราะห์ เพิ่มประสิทธิภาพสูงสุดทางการเรียน ต่อนักเรียนและครูผู้สอน มีการออกแบบและ จัดระบบการเรียนการสอนที่มีกิจกรรมที่หลากหลาย ตลอดจนการเชื่อมโยงไปสู่ฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง จะทำให้ผู้เรียนสามารถเรียนหรือทบทวนเนื้อหาได้ด้วยตนเองอย่างไม่มีข้อจำกัดเรื่อง เวลาหรือสถานที่ และเมื่อจบบทเรียนแล้วสามารถดูบทสรุปเนื้อหาโดยย่อได้จากผังมโนทัศน์ทำให้ ผู้เรียนเข้าใจเนื้อหาได้มากขึ้น ด้านเนื้อหาการเรียนมีวิธีการที่ยืดหยุ่นและเชื่อมต่อประสบการณ์ ของผู้เรียน ผู้สอนสามารถปรับเนื้อหาข้อมูลต่างๆได้สะดวกรวดเร็ว จึงสามารถนำความรู้ที่ หลากหลายให้มีความชัดเจนมากขึ้น ด้านบทบาทของผู้สอน จึงมีแนวโน้มเป็นผู้แนะแนวทางให้ คำปรึกษาอำนวยความสะดวกให้กับผู้เรียน ผู้เรียนมีโอกาสสัมผัสสื่อต่างๆเป็นการเพิ่มบรรยากาศ การเรียนรู้ได้ดี เกิดแรงจูงใจภายในที่มีผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน การสร้างระบบการเรียน การสอนโดยการสอนโดยใช้เว็บใน รายวิชาประวัติศาสตร์ชาติไทย จึงมีลักษณะที่จะเอื้อให้ผู้เรียน ได้เรียนอย่างถูกวิธีและบรรลุวัตถุประสงค์ สามารถ พัฒนาตนตามศักยภาพและความสนใจของ ผู้เรียน ดังนั้นการเรียนการสอนโดยใช้เว็บจึงได้รับความสนใจมากในปัจจุบันเป็นการใช้เทคโนโลยี ให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการเรียนการสอน ในการเชื่อมโยงกระบวนการเรียนรู้กับเทคโนโลยี สารสนเทศที่หลากหลาย ก่อให้เกิดผลการเรียนรู้ และพร้อมที่จะพัฒนาผู้เรียนให้สู่ยุคสังคมแห่ง การเรียนรู้

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ก่อนเรียนและหลังเรียน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนครสวรรค์ที่ได้รับการสอนโดยใช้เว็บ
2. เพื่อศึกษาร้อยละของจำนวนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่ได้รับการสอนโดยใช้เว็บ ที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา ผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 ของคะแนนเต็ม
3. เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนครสวรรค์ที่ได้รับการสอนโดยใช้เว็บ

ขอบเขตของการวิจัย

ผู้วิจัยกำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

ขอบเขตด้านเนื้อหาและระยะเวลา

เนื้อหา

เนื้อหาในการวิจัยและพัฒนการสอนโดยใช้เว็บ ได้แก่ ส 33101 สาระ ประวัติศาสตร์ เรื่อง ประวัติศาสตร์ชาติไทย สมัยกรุงสุโขทัย กรุงศรีอยุธยา กรุงธนบุรี และ กรุงรัตนโกสินทร์ ด้านการเมือง การปกครอง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

ระยะเวลา

การวิจัยครั้งนี้จะดำเนินการทดลองในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2548 โดยใช้ เวลาในการทดลองเป็นเวลา 12 ชั่วโมง

ขอบเขตด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากร ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนครสวรรค์ ปีการศึกษา 2548 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ เขต 1 จำนวน 12 ห้อง รวม 563 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ห้อง 3/2 โรงเรียนนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ เขต 1 จำนวน 45 คน ที่เรียนวิชาสังคมศึกษา รหัสวิชา ส 33101 สาระประวัติศาสตร์ เรื่อง ประวัติศาสตร์ชาติไทย จากการสอนโดยใช้เว็บ ปีการศึกษา 2548 ซึ่งได้มาโดยวิธีสุ่มอย่างง่าย

ขอบเขตด้านตัวแปร

ตัวแปรในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วยวิธีสุ่มอย่างง่าย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ การสอนโดยใช้เว็บ
2. ตัวแปรตาม มี 2 ตัวแปร ได้แก่ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษาและความพึงพอใจในการเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การสอนโดยใช้เว็บ (Web Based Instruction) เป็นการออกแบบนวัตกรรมทางการศึกษา ที่นำคุณลักษณะและทรัพยากรที่มีอยู่บนเว็บบอร์ดมาใช้จัดสรรสภาพแวดล้อมในลักษณะห้องเรียนเสมือนจริงเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ โดยการเรียนเป็นรายบุคคลด้วยคอมพิวเตอร์จากเว็บไซต์ที่สร้างขึ้นในวิชาสังคมศึกษาโดยได้รับการแนะนำก่อนเรียน นักเรียนอ่านคำแนะนำ เลื่อนเนื้อหา ติดตามเนื้อหาตามโปรแกรม ทำแบบฝึกหัดระหว่างเรียน อ่านสรุปเนื้อหาและทำแบบทดสอบหลังเรียน ติดต่อกับผู้สอน ตามแบบกิจกรรมของการสอนโดยใช้เว็บ เช่น การส่งการบ้านทาง e-mail การร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้หลังเรียน

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา หมายถึง ความก้าวหน้าทางความรู้ของผู้เรียนด้านพุทธิพิสัย ได้แก่ ความรู้ ความเข้าใจ ต่อการเรียนวิชาสาระประวัติศาสตร์ชาติไทยโดยใช้เว็บ ที่วัดได้จากคะแนนการทำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเป็นปรนัย 4 ตัวเลือกและหาค่าความไว้วางใจตามเกณฑ์ที่กำหนดแล้ว

วิชาสังคมศึกษา หมายถึง วิชาสาระประวัติศาสตร์ชาติไทยประกอบด้วยยุคสมัยต่างๆ ได้แก่ สมัยกรุงสุโขทัย กรุงศรีอยุธยา กรุงธนบุรี กรุงรัตนโกสินทร์ ด้าน การเมืองการปกครอง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม

นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนครสวรรค์ หมายถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนนครสวรรค์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาจังหวัดนครสวรรค์ เขต 1

ความพึงพอใจในการเรียน หมายถึง ความรู้สึกและความคิดเห็นของนักเรียนที่มีต่อการเรียนวิชาสังคมศึกษา ซึ่งวัดได้จากคะแนนจากการตอบแบบสอบถามความพึงพอใจ ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

การวิจัยในครั้งนี้คาดว่าจะได้รับประโยชน์ ดังนี้

1. ได้แผนการสอนโดยใช้เว็บ
2. ได้เว็บการเรียนการสอน วิชาสังคมศึกษา ซึ่งจะช่วยให้ นักเรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาสังคมศึกษา สูงขึ้นและมีความพึงพอใจในการเรียนวิชาสังคมศึกษา
3. เป็นแนวทางในการพัฒนาการสอนโดยใช้เว็บ ในรายวิชาอื่น ๆ ต่อไป